

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĎELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

IZVOR VODE KOJA
STRUJI U ŽIVOT VJEČNI

OŽUJAK

Ned. 12. TREĆA KORIZMENA NEDJELJA
Bernard, Fina

Pon. 13. Kristina, Ratka, Rozalija, Patricija,
Sabina

Uto. 14. Matilda, Miljana, Borislava, Borka

Sri. 815 Zaharija, Veljko, Vjekoslav

Čet. 16. Hilarije, Julijan, Euzebija

Pet. 17. Patrik, Patricija, Domagoj, Hrvatini,
Gertruda, Jan Sarkander

Sub. 18. Ćiril Jeruzalemski, Eduard, Edo

MEDITACIJA

Kome da pođem...? 3

SLUŽBA RIJEČI

ČITANJA

Izvor vode koja struji u život vječni.

HOMILIJA 4

Voda za život vječni 8

KATEHEZA

Žeđaju Bogom napojeni 10

Mali vjeronaučni leksikon 13

SPOMENDAN

Jan Sarkander 14

IZ ŽIVOTA CRKVE

Pater Mendel - otac genetike 15

NAŠI POKOJNI 20

Naslovnica: Mike Moyers, *The Well*
Slika preuzeta s: <https://fineartamerica.com>

mihael

07/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 7 (55); treća korizmena nedjelja, 12. ožujka 2023.

Kontakt:

vič. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

Kome da pođem...?

Kome da pođem...?

Savjest je jasna u osnovnom principu: moraš činiti dobro i izbjegavati zlo. No što je dobro, a što zlo u konkretnom, pojedinačnom slučaju? Tu se ljudi razilaze. Jedni smatraju rat opravdanim, drugi kažu da se ne smije uzimati oružje u ruke. Jedni rastavljaju brak, drugi uviđaju da je to nepravda zbog djece. Jedni smatraju da su predbračni odnosi normalan slijed ljubavi, drugi kažu da su oni egoizam u dvoje i zato neljudski. Jedni se drže morala islama, drugi hinduizma, treći budizma, četvrti zdravog "razuma", peti kršćanskog morala. Tko ima pravo?

Taj pluralizam mišljenja i propisa pokazuje da ljudi svojom logikom ne mogu vidjeti što je u pojedinom slučaju ispravno. To znači da ljudi nužno i lutaju. Tako nažalost i jest. Zato toliko zla među nama. Kad bi nam netko pokazao što je uvijek dobro, Zemlja bi procvjetala pravdom i mirom. Još kad bismo to mogli i vršiti...!

Dosad se samo jedan čovjek u povijesti čovječanstva usudio reći da ima i znanje morala i snagu za njegovo vršenje: Isus iz Nazareta. Rekao je da je on Istina. I da onaj tko ide za njim neće lutati u tami. Rekao je da je ne samo Istina nego i Put. I još više: da je sam Život. Bilo bi to lakoumno od njega da nije sve i životom dokazao. Umro je za te tvrdnje. Činio je čudesa, liječio, opraštao, dao božansku silu svijetu, nadvladao smrt. Milijarda ljudi ide danas za njim. On je Sin Božji.

Prvo čitanje: Izl 17, 3-7

Daj nam vode da pijemo!

Čitanje Knjige Izlaska

U one dane:

Narod je žedao za vodom pa je mrmljao protiv Mojsija i govorio:

“Zašto si nas iz Egipta izveo? Zar da žedom pomoriš nas, našu djecu i našu stoku?”

Mojsije nato zazva Gospodina:

“Što ću s ovim narodom? Još malo pa će me kamenovati.”

Gospodin odgovori Mojsiju:

“Istupi pred narod! Uzmi sa sobom nekoliko izraelskih starješina; uzmi u ruku štap kojim si udario Rijeku i pođi. A ja ću stajati pred tobom ondje, na pećini na Horebu. Udari po pećini: iz nje će poteći voda pa neka se narod napije.”

Mojsije učini tako naočigled izraelskih starješina. Mjesto prozovu Masa i Meriba zbog toga što su se Izraelci prepirali i kušali Gospodina govoreći: “Je li Gospodin među nama ili nije?”

Riječ Gospodnja.

Korizmena starozavjetna čitanja, tijekom cijelog trogodišnjeg liturgijskog ciklusa, govore o važnim trenucima izraelske spasenjske povijesti. Današnje pak starozavjetno čitanje jako se lijepo slaže s evanđeljem gdje Isus Samarijanki obećava vodu života. U suhoj klimi Palestine voda je očiti simbol spasenja, a aluzija na sakramente leži ispod površine današnjega Ivanova evanđelja. Izraelci su mrmljali protiv Gospodina zbog nedostatka vode i on im je čudesno odgovorio. Zbog nedostatka vode ljudi su ustali protiv Mojsija i izgubili povjerenje u Boga. A radi se o istim ljudima koje je Bog čudesno izbavio iz egipatskog ropstva. No njihovo tumačenje toga događaja je da je to učinjeno da bi oni pomrli od žeđi u pustinji. U rješavanju problema očita je Mojsijeva posrednička uloga. Iako su se ljudi usprotivili Mojsiju, oni su se zapravo usprotivili Bogu. No čudo koje Bog čini samo pokazuje da ih on nije napustio, nego da je i dalje s njima. Preko Mojsija Bog im daje vodu koja daje život, i to iz beživotne stijene. Budući da ljudi nisu bili svjesni Božje blizine unatoč prethodnim čudima, Bog ponovno čini čudo. Bog kao da čini čuda da bi utažio njihove fizičke potrebe, umjesto da bi utažio njihove duhovne potrebe, a to je da preko čuda povjeruju u Gospodina.

Otpjevni psalam: Ps 95, 1-2.6-9

O da danas glas Gospodnji poslušate: “Ne budite srca tvrda!”

Dođite, kličimo Gospodinu,
uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome!
Pred lice mu stupimo s hvalama,
kličimo mu u pjesmama!

Dođite, prignimo koljena i padnimo nice,
poklonimo se Gospodinu koji nas stvorio!
Jer on je Bog naš, a mi narod paše njegove,
ovce što on ih čuva.

O da danas glas mu poslušate:
“Ne budite srca tvrda kao u Meribi,
kao u dan Mase u pustinji
gdje me iskušavahu očevi vaši,
iskušavahu me premda vidješe djela moja.”

Prisjećajući se zgrade u Masi i Meribi, Psalam se najvjerojatnije molio u vrijeme blagdane Sjenica u kojem se narod prisjeća hoda kroz pustinju. Bog je predstavljen kao *hrid spasenja* koja ukazuje na sigurnost pred neprijateljima. Molitelji su stoga pozvani da se približe Gospodinu, da uđu u predvorje hrama i da mu se poklone. U molitvenom i klanjateljskom stavu, Bog („njegov glas“) potiče srca na dobro, na poslušnost prema zapovijedima, na promjenu života. Treba odbaciti jer ono ne sluša glas Gospodnji te luta pustinjom bez Boga i bez odmora.

Drugo čitanje: Rim 5, 1-2.5-8

Ljubav je razlivena u nama po Duhu koji nam je dan.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima

Braćo:

Opravnani vjerom, u miru smo s Bogom po Gospodinu našem Isusu Kristu. Po njemu imamo u vjeri i pristup u ovu milost u kojoj stojimo i dičimo se nadom slave Božje. Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan! Doista, dok mi još bijasmo nemoćni, Krist je, već u to vrijeme, za nas bezbožnike umro. Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije.

Riječ Gospodnja

U trećem i četvrtom poglavlju Poslanice Rimljanima Pavao govori o opravdanju. Ovdje pak on sažima svoj argument (»Budući da smo opravdani«) i ističe posljedice opravdanja - a to je mir s Bogom, pristup milosti i radosna nada dijeliti slavu Božju. Temelj svega ovoga je Duh Sveti koji je dan ljudima. Opravdanje i dar da Duh stanuje u ljudima je u biti jedna te ista stvar. Kad osoba primi Duha, ona je i opravdana. Kad je čovjek opravdan, on prima Duha. Pavao ističe da je čin opravdanja čin neke druge osobe, a ne da čovjek opravdava sam sebe. Opravdanje se temelji na pravednosti koja potječe od Boga, na pravednosti koja daje i podržava život, sigurnost i dobra drugih ljudi. Ljudi su pravedni kada respektiraju život, sigurnost i dobro drugih. Striktno govoreći, ljudi mogu to činiti samo ako su u ispravnom odnosu s Bogom, i ako kroz taj odnos, sudjeluju na Božjoj pravednosti. Prema Pavlu, ljudi nemaju pravo na taj odnos s Bogom; on je njima darovan; nije zaslužen, nego ga je podario Gospodin Isus Krist. Ljudi su bili grešnici, udaljeni od Boga; no Krist je umro za ljude i osigurao pristup milosti koja ljude stavlja u ispravan odnos s Bogom.

Evandjelje: Iv 4, 5-42

Izvor vode koja struji u život vječni.

Čitanje svetoga Evandelja po Ivanu

Dode dakle u samarijski grad koji se zove Sihar, blizu imanja što ga Jakov dade svom sinu Josipu. Ondje bijaše zdenac Jakovljev. Isus je umoran od puta sjedio na zdencu. Bila je otprilike šesta ura. Dode neka žena Samarijanka zahvatiti vode. Kaže joj Isus:

"Daj mi piti!"

Njegovi učenici bijahu otišli u grad kupiti hrane. Kaže mu na to Samarijanka:

"Kako ti, Židov, išteš piti od mene, Samarijanke?" Jer Židovi se ne družu sa Samarijancima.

Isus joj odgovori:

"Kad bi znala dar Božji i tko je onaj koji ti veli: 'Daj mi piti', ti bi u njega zaiskala i on bi ti dao vode žive."

Odvрати mu žena:

"Gospodine, ta nemaš ni čime bi zahvatio, a zdenac je dubok. Otkuda ti dakle voda živa? Zar si ti možda veći od oca našeg Jakova koji nam dade ovaj zdenac i sam je iz njega pio, a i sinovi njegovi i stada njegova?"

Odgovori joj Isus:

"Tko god pije ove vode, opet će ožednjati. A tko bude pio vode koju ću mu ja dati, ne, ne će ožednjati nikada: voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvorom vode koja struji u život vječni."

Kaže mu žena:

"Gospodine, daj mi te vode da ne žeđam i da ne moram dolaziti ovamo zahvaćati. Gospodine, vidim da si prorok. Naši su se očevi klanjali na ovome brdu, a vi kažete da je u Jeruzalemu mjesto gdje se treba klanjati."

A Isus joj reče:

"Vjeruj mi, ženo, dolazi čas kad se nećete klanjati Ocu ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu. Vi se klanjate onome što ne poznate, a mi se klanjamo onome što poznamo jer spasenje dolazi od Židova. Ali dolazi čas - sada je! - kad će se istinski klanjatelji klanjati Ocu u duhu i istini jer takve upravo klanjatelje traži Otac. Bog je duh i koji se njemu klanjaju, u duhu i istini treba da se klanjaju."

Kaže mu žena:

"Znam da ima doći Mesija zvani Krist - Pomazanik. Kad on dođe, objavit će nam sve."

Kaže joj Isus:

"*Ja sam*, ja koji s tobom govorim!"

Mnogi Samarijanci iz onoga grada povjerovali su njemu zbog riječi žene koja je svjedočila: "Kazao mi je sve što sam počinila." Kad su dakle Samarijanci došli k njemu, moljahu ga da ostane u njih. I ostade ondje dva dana. Tada ih je još mnogo više povjerovalo zbog njegove riječi pa govorahu ženi:

"Sada više ne vjerujemo zbog tvoga kazivanja; ta sami smo čuli i znamo: ovo je uistinu Spasitelj svijeta."

Evandjelje, tj. razgovor između Isusa i Samarijanke, govori o jako puno tema koje se nadovezuju na prethodne retke. Prva tema je Isusov zahtjev za vodom koji vodi k tvrdnji da je on darovatelj života. Druga tema je Isusov prijedlog da žena pozove svog muža, a taj prijedlog vodi k otkrivanju njezina bračnog stanja. Treća tema je ženin prijelaz na raspravu između Židova i Samarijanaca - a radi se o pravom mjestu gdje treba štovati Jahvu - ta rasprava vodi k Isusovoj tvrdnji da je to beznačajno i da je puno važnije štovanje u duhu i istini. Četvrta tema je ženina tvrdnja da će rasprava biti beznačajna tek u mesijansko vrijeme, a ta rasprava vodi k Isusovoj izjavi da je on Mesija. Peta tema je učeničko čuđenje zašto Isus ne želi jesti, koja vodi k tvrdnji da je Isusova hrana činiti volju Očevu. Cijeli evanđeoski izvještaj može se podijeliti u tri dijela. Prvi je razgovor o živoj vodi (rr. 7-15); drugi je rasprava o ispravnom štovanju (rr. 19-26); a treći govori o prihvaćanju Isusa od strane ljudi u gradu (rr. 39-42). Samarijanka igra značajnu ulogu tijekom cijelog izvještaja. Ona je prva s kojom Isus počinje dijalogizirati, a ona je ujedno i prenositelj radosne vijesti o Isusu drugim stanovnicima grada.

Darko Tomašević, Glas Koncila

<https://socialjusticelectionary.com/>

Voda za život vječni

Usred korizme postajem svjestan da Uskrs dolazi ponovno: dani postaju duži, snijeg nestaje, sunce sja novom toplinom, a ptica pjeva. Jučer, za večernje molitve, mačka je mjaukala! Uistinu, proljeće se navješta. A noćas, o Gospodine, čujem kako govoriš ženi Samaritanki. Kažeš: "Tko pije vode koju ću mu ja dati, neće ožednjati nikada; voda koju ću mu ja dati postat će u njemu izvorom koji struji u život vječni." Koje riječi! Vrijedne su sati," dan i tjedan" razmišljanja. Nosit ću ih u sebi u pripremi za Uskrs.

Voda koju ti daješ postaje izvorom. Dakle, ne smijem biti škrt s tvojim darom, o Gospodine. Mogu slobodno dopustiti da voda izlazi iz mog srca i dopustiti da pije iz nje tkogod želi. Možda ću taj isti izvor prepoznati u sebi kada drugi dođu na njega da ugase svoju žeđ.

U Euharistiji je Božja ljubav prisutna na najkonkretniji način. Isus nije samo postao čovjekom, postao je također kruhom i vinom kako bi, kroz naše hranjenje i pijenje, Božja ljubav postala naša osobna. Velika tajna Euharistije je u tome da nam je Božja ljubav ponuđena ne apstraktno, nego na vrlo konkretan način; ne kao teorija, nego kao hrana za svakodnevni život. Euharistija nam otvara put kako bi Božja ljubav postala naša osobna. Isus nam to pojašnjava kada kaže:

... moje tijelo je prava hrana i moja krv je pravo piće. Tkogod jede moje tijelo i pije moju krv Živi u meni i ja u njemu. Kao što je živi Otac poslao mene I ja živim po njemu, Tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni.

Kadgod primaš tijelo i krv Isusovu u Euharistiji, daje ti se njegova ljubav, ona ista ljubav koju je pokazao na križu.

To je Božja ljubav za sve ljude svih vremena i mjesta, svih religija i vjerovanja, svih rasa i klasa, svih plemena i naroda, svih grešnika i svetaca. Na križu nam je Isus pokazao kako daleko ide Božja ljubav. Ta ljubav obuhvaća čak i one koji ga raspinju. Isus, viseći prikovan čavlima na križu, potpuno slomljen i lišen svega, i dalje moli za svoje progonitelje: "Oče, oprosti im; ne znaju što čine". Isusova ljubav prema neprijateljima ne poznaje granica. On moli čak i za one koji ga ubijaju.

Ta ista Božja ljubav prema neprijateljima nudi nam se u Euharistiji. Oprostiti neprijateljima nije u našoj moći. To je božanski dar. Važno je, stoga, da Euharistija bude srce i središte tvoga života. Tu primaš ljubav koja te jača da prihvatiš put koji je Isus prihvatio prije tebe: trnovit put, bolan put, ali put koji ti daje pravu radost i mir i osposobljava te da nenasilnu Božju ljubav učiniš prepoznatljivom ovom svijetu.

Henri J.M. Nouwen: Pokaži mi put,
U pravi trenutak, Zagreb, 2004.

Žeđaju Bogom napojeni

Da pisci evanđelja nisu puki pripovjedači, kroničari ili životopisci, najbolje se vidi iz vrsnih ulomaka Ivanova evanđelja koji obiluju simbolizmom. Nedvojbeno je da su događaji iz Isusova života pretočeni u riječ i zapisani kako bi se pred nas stavila njihova preobražavajuća snaga. U njima je darovan put kojim možemo krenuti, koji nas vodi do oslonjenosti na Krista – izvor žive vode. Susret u Samariji na Jakovljevu zdencu, mjestu koje predstavlja jednu od snažnih točaka židovskog iskustva Boga, dovodi nas na izvore našega bića. Drugo, Isus se nalazi na putu iz Jeruzalema za Galileju. Ne prolazi Jordanskom dolinom, nego opasnom Samarijom. Putuje predjelom u kojem žive neprijateljski, nečisti i krivovjerni Samarijanci. Taj put predstavlja govor njegova poslanja, jer to što Isus mora proći Samarijom na putu do Galileje nosi bremenitu teološku poruku. Dakle, nije riječ o geografskom naglasku Ivanova evanđelja, nego o istini vjere koja od nas traži da ne mimoilazimo ljude i stanja koja su nam neugodna, jer Bog nikoga ne isključuje i ne pravi podjele među ljudima.

Susret dviju žeđi

Podne je. Srce dana. Trenutak u kojem se ne očekuje susret i razgovor žene i muškarca na osamljenom mjestu. U tom dijelu dana događa se susret na zdencu iz kojeg je pio rodozačetnik Jakov i njegovi (Izraelovi) potomci. Mjesto snažne simbolike i upućenosti na Božju skrb za svoj narod u prostoru i vremenu. No, upravo tu gdje bi se trebalo napajati, Isus nema čime bi zahvatio vode. Žedan je i umoran od puta. Prizor ide prema svom središtu kad zdencu prilazi Samarijanka od koje Isus traži piti. Na vodu – koja ne pravi razliku među ljudima, jer se daje i zlima i dobrima – dolazi Isus i Samarijanka. Jedan Židov i jedna Samarijanka, nepremostiva razlika koju spaja voda do koje ih dovodi žeđ. Samarijanka dolazi u neobično vrijeme na zdenac. Vrućina nije vrijeme kad se dolazi po vodu. Možda se želi skriti od susreta ili od nepoželjnih pogleda i prezira? Međutim, upravo će na Jakovljevu zdencu susresti pogled koji će zahvatiti do u dno njezina bića i s kojeg će krenuti u susret prema drugim ljudima kojima će svjedočiti svoje iskustvo. Naglasci su to koji uvelike otkrivaju kako se rađa vjera u našoj nutrini i kako se daje kušati da smo vjerom zahvaćeni. Sva se evangelizacija oslanja na ovo iskustvo i s njim računa.

Samarijanka se nije zaputila prema Isusu, nego prema vodi. Neočekivani susret na zdencu otkriva nam Božja očekivanja. Iako je put do zdenca dio svakodnevice, na njemu će se dogoditi iskustvo koje će preobraziti svakodnevicu. Susret kojem se nije nadala natopiti će nadom cijelo njezino biće. Na tom mjestu potekao je razgovor koji otkriva vjeru koja napaja čovjeka do srži njegova bića. Razgovor se dogodio unatoč vjerskim i kulturološkim preprekama. To je onaj skok vjere koja nadilazi prepreke koje su ljudi podigli na svom povijesnom hodu i sakralizirali ih u ime obrane Boga i njegove časti. Štoviše, razgovor sa Samarijankom otvara razumijevanje Božjeg govora u svijetu: ljudi se odnose jedni prema drugima na temelju međusobnih razlika i njima se uvjetuju, no Bog se ne uvjetuje. Bog dolazi i ondje gdje se ljudi ne usuđuju prići. Isusova inicijativa otkriva Božju žudnju za čovjekom.

Opis susreta na zdencu opis je traženja smisla osobnog života iz odnosa s Kristom. Kad se čovjek susretne s Bogom, onda se nužno otvara pitanje o istini života. Napajati se Bogom znači neutaživu žeđ za izvorom svoga bića – Bogom. Ta žeđ je ujedno piće kojim čovjek čini svoj život plodnim. Bez pokretanja žeđi za Bogom, život se pretvara u pustinju na kojoj nema plodova. Ma koliko obilovali civilizacijskim dosezima na materijalnom planu, tehnološkim i obrambenim dosezima današnjeg vremena, kad presuši žeđ za Bogom, život se lišava svoga pr(a)vog cilja. Isusova žeđ dovela je

Samarijanku do žeđi za Kristom, do prepoznavanja pravih izvora koji se nalaze u dubini naše nutrine. Izvor žive vode jest Bog. Samo se iz Boga prelijeva na sve strane obilje koje nikomu ne prijeći napajanje. Živa voda kao slika Boga i njegova odnosa prema čovjeku nadasve je važna u razumijevanju smisla života. Nije time samo rečeno kako se imam odnositi prema Bogu, tko je i kakav je Bog prema meni, nego se time hoće naglasiti da čovjek koji se napaja na Bogu prihvaća Božji pristup prema drugim ljudima.

Vjera se rađa iz odnosa

Isus sa Samarijankom vodi razgovor koji vodi prema istinskoj žeđi i spoznaji istine. Naglasci su na nedostacima. Korak po korak i razgovor s Isusom otkriva nedostatke, ali i mjesto gdje se daje doći do istinskog obilja, dubljeg identiteta. Isus joj otkriva da je imala pet muževa i da joj trenutni nije pravi. Preljubnica je, a za Židove su Samarijanci u stanju preljuba prema Bogu. Nije imenovana, nego je određena pripadnošću skupini. Neimenovana predstavlja cijelu Samariju koja se zagubila u štovanju okolnih božanstava i time postala slikom čovjeka koji ne nalazi dubinu svojih traženja. Izlazi na vidjelo njezina potraga za smislom, kao i promašaji u potrazi. Isus će u njoj probuditi dublju žeđ. Pred Isusom se prepoznala u svojoj nemoći da nađe svoj pravi smisao, a tek po njemu došla je do pune istine.

U razgovoru se Samarijanka poziva na autoritet predaje, na očeve, na njihovo mjesto štovanja Boga, a Isus objavljuje Oca koji nije sužen na iskaze otaca ili na toponime. Šokantno! Kad odlazi sa zdenca, ostavlja vrč. Preobražena nutrina je napojena. Sad je ostalo suvišno. Ostavlja tragove prolazne žeđi. U grad se vraća praznih ruku, ali ispunjene nutrine. U sebi nosi ono čega je vrč simbol. Potom će u gradu iz njezina svjedočanstva poteći utjecaj na druge. Šokantno je da Samarijanci dolaze do spoznaje na temelju svjedočanstva žene, a u Jeruzalemu – sjedištu ovlaštenih tumača Božje riječi – vjerske i narodne vođe ne vide Isusa u pravome svjetlu.

Vjera se, dakle, rađa iz odnosa, iz iskustva i na poticaj preobraženih ljudi koji svojim životom ukazuju na izvor koji ih je preobrazio. Silna je to poruka nama danas dok na vrata života pristižu ponude koje nastoje zadobiti stanarsko pravo u našem srcu. Drugo, sve metode, planovi i programi ne mogu zamijeniti život. Kako bilo da bilo, kršćani su pozvani biti kreativna manjina koja unosi proročki nemir u današnje društvo i ukazuje na našu duboku potrebu za dubinom, za Bogom koji nije zakrpa naših nemoći, nego izvor koji natapa sva naša traženja i osnažuje ih. Svijet u kojem živimo lako nas omami svojim pripravicima za taženje prirodene žeđi za smislom života. Ipak, Bog nas ne ostavlja u našim lutanjima. Ispod oklopa i maski susreće naše pravo lice i daruje nam se da se ne bismo izgubili u krivim žudnjama i prijanjanjima uz površne i prolazne potrebe.

Crkva i umorni Isus

Poput umornog Isusa na Jakovljevu zdencu i Crkva se danas nalazi u stanju umora. No, Evanđelje nije umorno, nego ljudi napuštaju tradicijsko, anemično kršćanstvo u kojem više ne prepoznaju izvor žive vode, što ne znači da je Evanđelje današnjim ljudima prihvatljivo i da ćemo s nekim “tehnikama” motivirati ljude za Evanđelje. Ipak je očito da tradicijsko kršćanstvo sve više nalikuje na ustajalu baru koja pruža utočište komarcima i religijom omamljenima pruža nostalgичna sjećanja na minulu mladost. Zato je u tom i takvom stanju sadašnjeg trenutka moguće da mnogi u Crkvi očekuje s neke druge adrese osvježenje, a Evanđelje je nama darovano i nama povjereno. Darovano nam je da bi se njime napajali i drugima omogućili da iz njega piju. Zato valja uočiti da je Isusov umor postao spasonosnim mjestom u životu Samarijanke. Umor se nije pretočio u prepreku, nego u prigodu. I kršćani su pozvani ne zaustavljati se u oplakivanju vlastitog umora, na skrb oko vlastitog odmora, niti se pouzdavati u slast svjetovnih napitaka ili političkog položaja u društvu, nego valja pojačati žeđ za Bogom. S druge strane, valja se poput Isusa dati napiti iz ruku one koja je došla na zdenac sebe opskrbiti vodom i koja je imala ograničeni pogled na njega. To će reći da se ne smijemo izolirati od onih koji na nas gledaju s prezirom ili predrasudama, odnosno od nas ništa ne očekuju. Snažna je to poruka. Kao da nam nanovo valja misliti sebe polazeći od iskustva Isusove

riječi: “Daj mi piti!” Ivan ne skriva da je Isus umoran, da se zaustavio i sjeo na zdenac. Mi naš umor često maskiramo kako bismo sebe prikazali u ljepšem svjetlu ili prekrili svoje rane, jer bi – kako kažu – moćna, brojčano velika i isključiva Crkva opet zavrijedila divljenje. Nemamo pravo evangelizacijske i pastoralne “neuspjehe” maskirati brojevima i tablicama, građevinskim ostvarenjima, očuvanjem nacionalnog i zavičajnog, besplodnim okupljanjima i manifestacijama, jalovom sakramentalizacijom i retuširanjem povijesnih scenografija. Ivanovo evanđelje ne skriva da se preko temeljnih potreba naše naravi rađa spoznaja o našim dubljim potrebama. Te dublje potrebe nisu dodatci, nego vlastite potrebe ljudskoga bića.

Svjedočanstvo vjere kaže da imamo pravo na svoje dubine, da je Bog odgovor koji nas ne porobljuje. Bog je odgovor na naše sumnje, nejasnoće i traženja. To se ne da vidjeti bez da se vidi da nam je stalo do osobe. Isus u Samariji to pokazuje. Današnji trenutak zapadnjačke povijesti ne slijedi Isusov primjer. Živimo u vremenu koje stavlja naglasak na učincima osobe, a ne na osobi.

Don Ivica Huljev, <https://kroz-samariju.net>

Mali vjeronaučni leksikon

Mistika

Mistika, prema latinskom *mysticus* od grčkoga *μυστικός*: *mističan*; koji se odnosi na misterije, iskustvena spoznaja Boga (*cognitio Dei experimentalis*) ili apsolutnoga; nastojanje da se odvrćanjem od osjetnoga, a meditativnom praksom, obuhvati transcendentno, božansko. Uranjanje u sebe samoga dovodi do jedinstva s transcendentnim, sve do poništenja vlastite osobnosti.

Mistično iskustvo jedinstva (*unio mystica*) premošćuje ponor između čovjeka i božanstva. Posvećeni (*μύστης*) gleda božansko izravno i ima dubok uvid u samu bit transcendentne stvarnosti. Trajna je posljedica toga prijeđenoga puta preobrazba bića, nov način života i djelovanja. Mistična iskustva obuhvaćaju opis vizija, ekstaza i proročanstava sve do prikaza teološko-filozofskog sustava.

Postoje dva tipa mistike: *imanencijska mistika* ili *mistika istovjetnosti* i monoteistička *mistika*.

Imanencijska mistika ili mistika istovjetnosti pripada panteističkim religijama (hinduizam, budizam i daoizam) i metafizičkim sustavima (neoplatonizam), u kojima između ljudskoga duha i metafizičkoga prapočela svijeta (*brahman*, *dao*, plotinovsko *Jedno*) postoji ontološka istovjetnost.

Monoteistička mistika pripada objavljenim ili proročkim religijama (židovstvo, kršćanstvo, islam), u kojima između mistika i predmeta njegove težnje (Bog) nema ontološke istovjetnosti, zajedništva naravi. Mistično jedinstvo ne postiže se vlastitim naporom i meditacijskom tehnikom, već u ljubavi između stvorenja i Stvoritelja.

U židovstvu, objavljenoj proročkoj religiji, mistika traga za proživljavanjem tajne božanstva pod velom Pisma. U židovskoj mistici nastale su dvije struje: *ezoterično-gnostička (kabala)* i *pijetistička (hasidizam)*.

U kršćanstvu se pod utjecajem novozavjetnih i dijelom neoplatonističkih tekstova razvila mistika ljubavi. Između stvorenja i Stvoritelja ne može se uspostaviti mistično jedinstvo na ontološkoj istovjetnosti ljudske i božanske naravi, već božanskom milošću u ljubavi (kršćanska mistika).

U islamu mistici nastoje interiorizirati kuransku objavu i iskusiti misterij Božje nepriopćivosti i Božjega djelovanja (sufizam). Premda se ortodoksni islam u ime radikalno shvaćene Božje transcendentnosti opirao svakoj mistici, u povijesti islama nastala je i imanencijska mistika (Ibn Arabi) i mistika ljubavi (Haladž, Gazali).

Sveti Jan Sarkander

17. ožujka

<https://anastpaul.com/>

Sveti Jan Sarkander, poljski, moravski i češki svećenik i mučenik, rođen je 20. prosinca 1576. u Skoczówu (danas cieszyński okrug, šlesko vojvodstvo, Poljska) u češko-poljskoj obitelji, kao sin Čeha Grzegorza Sarkandera i Poljakinje Helene Górecke. Rano je ostao bez oca pa je majka sa četvoricom sinova i kćerkom odselila 1589. u moravsko naselje Příbor (danas okrug Nový Jičín, Moravskoslezský kraj, Češka).

Od 1592. studirao je filozofiju kod isusovaca u Olomoucu, povijesnoj moravskoj metropoli, a od 1600. u Pragu, gdje je 1603. doktorirao. Potom je od 1604. do 1606. u Grazu studirao teologiju. Zatim je oženio protestantkinju Annu Plachetsku i nastanio se u Brnu. Anna je uskoro umrla i Jan se tada konačno odlučio za duhovno zvanje.

Zaređen je za svećenika 1609. u Brnu i djelovao kao župnik u moravskim župama Uničov, Charváty, Kroměříž, Zdounky i Boskovice, a od 1616. služio kao župnik u Holešovu (Zlínský kraj, Moravska). Bio je hrabar i uspješan svećenik u župi s protestantskom većinom. Obratio je mnoge duše na katoličku vjeru.

Ispovjednik moravskog namjesnika, baruna Ladislava Popela z Lobkovic, bio je trn u oku protestantskih vođa, na čelu s Václavom Bítovským iz Bítova. Godine 1618. izbio je Tridesetogodišnji rat, protestanti su preuzeli vlast u Moravskoj pa su uhićeni mnogi katolički svećenici. Velečasnog Jana Sarkandera uhvatili su u šumi, optužili ga kao špijuna i priveli ga u okovima kao izdajnika. Tražili su od njega na suđenju da oda ispovjedne tajne, ali on to nije htio učiniti ni pod cijenu vlastitog života.

Proglašen je krivim i u veljači 1620. podvrgnut strašnim mučenjima. Preminuo je u zatvoru u Olomoucu na 17. ožujka 1620.

Na tom mjestu stoji danas kapela svetog Jana Sarkandera, a njegove relikvije počivaju u katedrali u Olomoucu.

Blaženim ga je proglasio 1859. papa Pio IX., a svetim 21. svibnja 1995. papa Ivan Pavao II., za vrijeme svojeg boravka u Olomoucu.

Zaštitnik je ispovjednika i dobre ispovijedi, a naročito ga štiju vjernici u Šleskoj, Moravskoj i Češkoj.

<https://www.velecasnisudac.com/>

Pater Mendel - otac genetike

Gregor Johann Mendel (češki: Řehoř Jan Mendel) rođen je 20. srpnja 1822. u Heinzendorfu kod Odraua (Hynčice) u tadašnjoj austrijskoj Šleskoj. Odrastao je na roditeljskom siromašnom seoskom imanju. Već kao dijete pokazivao je zanimanje za biljnu genetiku cijepeći voćke s ocem.

Po svršetku pučke škole, kao odlikaš pohađao je gimnaziju u Troppau (Opava). Obitelj Mendel nije bila dobrostojeća te je njegovo daljnje obrazovanje odvedeno u pitanje. Stoga se njegova sestra Theresia odrekla dijela svog obiteljskog nasljedstva i time mu omogućila školovanje. Mendel je sa svoje dvije sestre ostao blisko povezan, a nećacima je pomagao u tijekom školovanja. Tijekom gimnazijskog školovanja davao je privatne pouke drugim učenicima i tako se jednim dijelom financirao. Maturirao je 1840. kao jedan od najboljih.

Nakon gimnazije upisao je filozofiju na Sveučilištu u Olomoucu. Zbog novčane oskudice i "gorke brige za hranu", kako je sam zapisao, nije završio studij unatoč vrlo dobrim ocjenama. Na preporuku svog

učitelja fizike, Mendel je 1843. stupio u augustinski samostan u Brnu. Tamo je dobio redovničko ime Gregorius. Monaški život dao je Mendelu novu priliku da se vrati studiju.

Godine 1845., Mendel je započeo studij teologije u Brnu, a za svećenika je zaređen 1847. godine. Tijekom studija teologije slušao je predavanja o voćarstvu i vinogradarstvu. Tu je stekao prva znanja o križanju biljaka što je bilo temeljni kamen za njegov kasniji istraživački rad. Nadređeni su uočili njegov interes za znanost i ponudili mu mjesto profesora na zamjeni u gimnaziji, gdje je radio ukupno 14 godina.

Kako je Mendel želio postati učitelj fizike i prirodopisa, godine 1850., na Sveučilište u Beču prijavio se na učiteljski ispit. Nije položio jer je u tim predmetima bio samouk. Uz to bio je sramežljiv i povučen. Stoga je počeo studirati fiziku, kemiju, matematiku i neke biološke predmete u Beču od 1851. do 1853. Naučio je kvantitativnu procjenu pokusa od poznatog fizičara Christiana Dopplera. Kasnije je to znanje primijenio na svoje opsežne pokuse križanja.

Ni drugi pokušaj polaganja učiteljskog ispita u Beču 1856. nije uspio. Nakon toga Mendel se osam godina posvetio

sustavnom istraživanju nasljednosti kod graška. Laboratorij njegovih danas svjetski poznatih pokusa križanja bio je vrt samostana u Brnu, gdje i danas rastu neki od potomaka Mendelovih biljaka graška.

Na nerazumijevanje je naišla njegova danas poznata studija *“Pokusi na biljnim hibridima”* (40-ak stranica), koju je 1865. godine izložio u Brnu na predavanju pred šezdesetak slušatelja. Premda su o tome izvještavale lokalne novine, nitko nije prepoznao značaj njegova rada. Neki to pripisuju nejasnom naslovu publikacije, u kojem se ne spominje nasljeđe. On sam je tada rekao: *Moje vrijeme će doći*. Desetljećima kasnije u botanici je prepoznata vrijednost kvantitativno-statističkih analiza. Važno je uočiti da je prvi uveo statistiku u botanička istraživanja.

Nakon objave 1866. studija je pala u zaborav. Godine 1900. godine, šesnaest godina nakon Mendelove smrti, trojica istraživača, Hugo de Vries, Carl Correns i Erich Tschermak, gotovo istodobno i neovisno, ponovno su otkrila Mendelov rad. Godine 1909. uveden je pojam “gen” za

Mendelove “osobine”. Sto godina nakon Mendelove smrti, dokazana je kemijska priroda gena, DNK.

Danas se Gregor Mendel smatra “ocem genetike”.

Godine 1867. Gregor Mendel izabran je za opata samostana sv. Tome u Brnu. Njegova ljubav prema istraživanju nije se ugasila. Nakon izbora za opata najavio je da će *“nastaviti svoje eksperimente bastardizacije koji su mu postali tako dragi”*. Bio aktivan u Meteorološkom društvu, čiji je suosnivač, a postao je i potpredsjednik Prirodno-istraživačkog društva u Brnu 1869. godine.

Godine 1870. car Franjo Josip odlikovao ga je Križem reda Franje Josipa (Komturkreuz des Heiligen Franz-Joseph-Ordens). Iste godine počeo je znanstveni uzgoj pčela.

Umro je u Brnu 6. siječnja 1884. nakon jednogodišnje bolesti bubrega. Pokopan u augustinskoj kripti na središnjem groblju u Brnu.

<https://gregormendel200.org>

NAŠI POKOJNI

DALIBOR HUZANIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 13. ožujka 1993.

DALIBOR HUZANIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 13. ožujka 1993.

DARKO PLEŠE,

PU primorsko - goranska, u službi, Delnice 14. ožujka 1992.

BRANKO JOJIĆ,

PU karlovačka, u službi, Duga Resa, 16. ožujka 1994.

MLADEN JERKO,

MUP, Varaždin, 17. ožujka 1995.

MARIO KOLIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Selo Palanječko, 18. ožujka 1992.

POČIVALI U MIRU